

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

09 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, prin care solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 92 de infanterie Krivorojsk din 29 mai 1944, în cauza penală privindu-l pe

Pleșcan Nicolai XXX, născut în anul XXX, originar și domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

12.06.2019 – 09.07.2019 (instanța de recurs în anulare).

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 92 de infanterie Krivorojsk din 29 mai 1944, Pleșcan Nicolai a fost condamnat în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani.

2. Potrivit sentinței, inculpatul Pleșcan Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat pentru faptul că, având atitudine ostilă față de puterea sovietică, în anul 1929, a trecut frontiera de stat în România, unde s-a stabilit permanent cu traiul.

Pe teritoriul României s-a aflat până la ocupația de către autoritățile române a raionului Tiraspol. În august 1941 inculpatul s-a întors în localitatea sa de baștină sat. Ternăuca, unde pe parcursul a 6 luni a activat în favoarea autorităților de ocupație.

Exercitându-și obligațiunile de serviciu inculpatul, pe parcursul anilor 1941-1942 a îndeplinit toate dispozițiile autorităților de ocupație, denunțând jandarmeriei române activiștii sovietici din localitate, săvârșind trădarea de patrie.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare, prin care invocă prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, și solicită casarea sentinței Tribunalului militar al diviziei nr. 92 de infanterie Krivorojsk din 29 mai 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui Pleșcan Nicolai, în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului Pleșcan Nicolai la răspundere penală, cu reabilitarea lui.

În susținerea celor menționate în textul recursului în anulare, Adjunctul Procurorului General invocă faptul că, nu există probe veridice ce ar demonstra săvârșirea de către Pleșcan Nicolai a infracțiunii prevăzute de art. 54-1 „a” Cod penal

al RSSU, adică trădarea de patrie, mai mult judecata nu a stabilit că acțiunile inculpatului erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS, așa după cum prevede dispoziția art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU.

Specifică recurentul că în egală măsură instanța de judecată a încălcat flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, deși în cazul dat participarea acestuia era obligatorie.

Astfel consideră că hotărârea de condamnare a lui Pleșcan Nicolai pentru trădare de patrie, este apreciată ca un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din acest motiv, hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată, cu încetarea procesului penal în privința lui Pleșcan Nicolai în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea inculpatului la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

La 30 decembrie 1992 a intrat în vigoare Legea nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art. 3 lit. a) al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, Pleșcan Nicolai a fost condamnat prin sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 92 de infanterie Krivorojsk din 29 mai 1944, în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, pentru trădare de patrie.

Conform art. 5³ alin. (2) al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, recursurile în anulare se examinează de către Curtea Supremă de Justiție în modul stabilit de Codul de procedură penală pentru examinarea recursurilor în anulare.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit constată prezența în speță a motivelor întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Pleșcan Nicolai în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, cu casarea acesteia și în temeiul prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală, și reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile contestate, ca fiind afectată de un viciu fundamental și dispunerea încetării procesului penal, pe motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), art. 453 alin. (1), art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează total sentința Tribunalului militar al diviziei nr. 92 de infanterie Krivorojsk din 29 mai 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui **Pleșcan Nicolai XXX**, în baza art. 54-1 „a” Cod penal al RSSU, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea lui la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu art. 3 lit. a) a Legii Republicii Moldova nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la **09 iulie 2019**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena

Boico Victor